

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра соціальної роботи та педагогіки вищої школи

СИЛАБУС

І. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<u>Денна</u> / заочна форма навчання	01.Освіта/Педагогіка	Нормативна / <u>Вибіркова</u>
Кількість годин / кредитів _150__/_5_		Рік навчання _1_____
		Семестр _2_ -ий _____
		Лекції __14__ год.
		Практичні (семінарські) 18__ год.
		Лабораторні _____ год.
		Індивідуальні _____ год.
		Самостійна робота _80__ год.
ІНДЗ: <u>є / немає</u>	Консультації __8__ год.	
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання українська		

ІІ. Інформація про викладача (-ів)

Мартіросян Леся Анатоліївна
Кандидат педагогічних наук
Доцент
Доцент
050 9262691; lesja.lutsk57gmail.com
Дні занять (*електронний розклад*)

ІІІ. Опис дисципліни

Анотація

Курс «Історія освіти» розроблено з урахуванням сучасних тенденцій розвитку педагогічної науки і практики в умовах формування нової соціокультурної ситуації та соціально-економічних відносин у суспільстві.

Курс «Історія освіти» присвячений вивченню становленню та розвитку університету як соціокультурного феномену. Для сучасного суспільства університет є невід'ємною базовою складовою глобальної цифрової економіки та культури. Знання, які народжуються та акумулюються в університетах, під впливом процесів економічної глобалізації, стають товаром на ринку освітніх послуг. Нова економічна і політична реальність сучасності обумовлює пошук університетами шляхів адаптації до глобалізованого середовища. Як не дивно, багато відповідей на сучасні проблеми університетської освіти

криються в її історії. Саме на їх пошук спрямований навчальний курс «Історія університетської освіти».

У змісті навчального курсу особлива увага приділяється вивченню функцій університету як соціо-культурного і економічного суб'єкта в різних соціально-економічних системах (феодальна, капіталістична інформаційна). Розглядаються питання виникнення, становлення і розвитку університетської освіти, її змістові характеристики, університетська культура та традиції. Вивчаються основні методи і способи вивчення історії університетів, розглядається специфіка джерел з історії університетів. Застосування інформаційно-аналітичного методу вивчення еволюції університету дозволяє студентам дослідити механізми: його ефективності/не ефективності у різні історичні періоди; набуття університетом функцій суб'єкта ринкової економіки у сучасному глобальному вимірі; функціонування, як важливого складника національних економік розвинутих країн. Зміст курсу має міждисциплінарний характер, оскільки подається в контексті: філософії освіти, теорії та історії педагогіки, економіки, соціології, історії, географії, права, культури, етики.

Мета курсу: сформувати знання про університет як соціокультурний феномен, який має давню історію і традиції, є багатофункціональним у суспільному житті в усі історичні епохи, а у сучасному глобальному вимірі постає як суб'єкт ринкової економіки.

В процесі вивчення навчальної дисципліни студент повинен оволодіти відповідними **загальними і фаховими компетенціями**.

ЗК 1. Здатність до набуття спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи

ЗК 3. Прагнення до формування та розвитку комунікативних здібностей, міжособистісної взаємодії у професійній сфері

ЗК 4. Здатність професійно користуватись базами даних (у т.ч. інтернет-джерелами, бібліотечними фондами, фондами правової інформації), управляти інформаційними потоками з метою знаходження, систематизації, раціонального застосування й поширення інформації, задіяної в наукових освітніх дослідженнях

ЗК 11. Спроможність формувати теоретичні та прикладні моделі зарубіжного освітянського досвіду з метою більш комплексного осмислення вітчизняної педагогіки, проблематизації її концептуальних засад, вироблення науково-обґрунтованих пропозицій щодо її подальшого розвитку

ФК 6. Здатність планувати і проводити теоретичні та емпіричні дослідження у сфері освіти.

ФК 2. Здатність до створення освітнього середовища, що забезпечує якість освіти.

ПР31. Знати структуру вищої освіти України та інших країн; Знати наукові закономірності, принципи та методи здійснення педагогічного процесу. Знати структуру педагогічної системи вищого навчального закладу, особливості організації науково-педагогічної діяльності

ПР32. Знати основні етапи розвитку вищої освіти за кордоном і в Україні, тенденції розвитку вищої освіти, зміст правових документів, які регламентують організацію вищої освіти в Україні

ПРК2. Вміння та навички проводити критичний аналіз різних інформаційних джерел конкретних освітніх, наукових та професійних текстів в сфері обраної спеціальності, виявляти теоретичні та практичні проблеми, а також дискусійні питання в сфері конкретних освітніх, наукових та професійних проблем педагогічних наук, виявляти, ставити та вирішувати наукові задачі та проблеми.

ПРАіВ 8. Аналізувати вплив соціокультурних чинників на трансформаційні процеси у системі освіти та її глобалізацію.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Семіна рські	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Назва модуля						
Тема 1. Сучасний стан вищої освіти через призму процесів глобалізації	14	2	2	10		6 – поточне 4 - самостійне
Тема 2. Виникнення середньовічного університету, особливості його корпоративної структури та статусу (дотації та привілеї)	14	2	2	10		6/4
Тема 3. Організація навчання. Взаємодія корпорацій студентів та викладачів.	16	2	2	10	2	6/4
Тема 4. Криза університету в епоху пізнього Середньовіччя і Нового часу. Пошук шляхів розвитку.	16	2	2	10	2	6/4
Тема 5. Модель інтелектуального університету Д.Г. Ньюмана	14	2	2	10		6/4
Тема 6. Виникнення класичної моделі університету. Його особливості та тенденції розвитку:	15	2	2	10	1	6/4
Тема 7. Виникнення і розвиток дослідницьких університетів США.	14	2	2	10		6/4
Тема 8. Формування загальноєвропейського освітнього простору, Болонський процес, Університетська Хартія. Криза класичного університету.	14	2	2	10		10 аналітичне есе
Тема 9. Університети в умовах ринку. Виникнення концепції підприємницького (корпоративного) університету (В. Clark). Підприємницькі університети та університету «світового класу».	16	2	2	10	2	6/4
Тема 10. Глобалізаційні процеси в освіті та їх вплив на розвиток університетської	16	2	2	10	2	6/4

освіти в Україні						
Разом за модулем	100	20	20	100	9	
Види підсумкових робіт (за потреби, на розсуд викладача, кафедри)						Бал
Модульна контрольна робота						40
ІНДЗ						
Інше (вказати)						
Всього годин / Балів						100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Завдання для самостійного опрацювання.

Аналіз додаткової літератури відповідно до теми семінарського завдання у вигляді реферату, аналітичної записки, аналітичного есе, аналізу твору тощо.

IV. Політика оцінювання

Політика курсу щодо академічної доброчесності визначається системою вимог задекларованих в Законах України та у нормативно-правових актах університету і передбачає:

заборону списування та плагіат під час занять та виконання самостійних робіт;
перевірку письмових робіт на наявність плагіату;
заборону на будь-яке копіювання або відтворення результатів чужої праці, якщо тільки робота не є групового формату;
порушення норм і правил академічної доброчесності передбачає притягнення винного до відповідальності, у порядку, визначеному чинним законодавством та «Положенням про академічну доброчесність Волинського національного університету імені Лесі Українки».

Політика викладача щодо студента спрямована на його підготовку до успішного засвоєння програмного матеріалу. Студент зобов’язаний:

не запізнюватися на заняття;
не пропускати заняття, а в разі хвороби надати довідку;
самостійно вивчити матеріал пропущеного заняття;
пропуск з поважних причин можна закрити здавши тести по пропущеній темі;
толерується терплячість і доброзичливість до однокурсників та викладачів

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

виконання необхідного мінімуму навчальної роботи на занятті (оцінюються мінімальними балами, що передбачені за тему);

активна участь передбачає суттєві доповнення по кожному основному питанню і оцінюється певною кількістю балів в кінці заняття;

присутність на занятті без належної підготовки оцінюється зняттям балів (1 бал за одне заняття) від загальної кількості балів набраних за змістовий модуль;

несвоєчасне виконання поставленого завдання оцінюється зняттям балів (1 бал за одне заняття) від загальної кількості балів набраних за змістовий модуль;

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового семестрового контролю з навчального курсу «Історія університетської освіти» є **залік**, бали за який складаються з таких видів робіт:

Поточне оцінювання – 60 балів;

Самостійна робота (опрацювання наукових статей та монографій) – 40 балів;

Всього -100 балів

У випадку незадовільної підсумкової оцінки, або за бажанням підвищити рейтинг, студент може добрати бали, виконавши певний вид робіт (наприклад, здати одну із тем, або перездати якусь тему, написавши підсумковий тест).

Проходження студентом курсів підвищення кваліфікації, навчальних семінарів, тренінгів, вебінарів, як і участь у конференціях, друкування статей і тез з тематики навчального курсу «Історія університетської освіти» може зараховуватися з відповідною кількістю балів як виконання теми, модуля, самостійної роботи або тестових завдань, у залежності від трудомісткості і кількості годин витрачених студентом на даний вид роботи. Документальне підтвердження виконаних робіт **обов'язкове**.

Шкала оцінювання

Таблиця 3

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Закон України «Про вищу освіту». - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=2&nreg=2984-14>.
2. Верденхофа О. Р., Петрова М. М., Димитрова С. И. Аспекты автономии учебных заведений на рынке образовательных услуг // International Journal of Innovative Technologies in Economy. 2016. № 2(4). С. 23–27.
3. Верже Ж. Средневековый университет учителя / Ж. Верже // Alma mater (Вестник высшей школы). – 1997. – № 2, 4, 5.
4. Верланов Ю. Ю. Академічні свободи та автономія університетів: новий формат економічних відносин з державою / Ю. Ю. Верланов, А. Я. Казарезов // Наук, праці Чорномор. держ. ун-ту ім. Петра Могили. - 2009. - Економіка. - Вип. 96. - Т. 109. - С. 32 - 36.
5. Воронкова Т. Є., Гурова К. Г. Підприємницький університет: інтеграція освіти, науки і бізнесу.//Агросвіт. 2018. №21. С. 28-33
6. Герцюк Д. Академічні свободи у системі цінностей вищої освіти: еволюція і сучасний стан / Д. Герцюк // Вісник Львів, націонал, ун-ту ім. Ів. франка. - Серія педагогічна. - 2009. - Вип. 25. - Ч. 4. - С. 16-24.
7. Гештор А. Средневековый университет: управление и ресурсы / А. Гештор // Alma mater (Вестник высшей школы). – 1996. – № 5. – С. 23–28.
8. Гіденс Е. Нестримний світ: як глобалізація перетворює наше життя / Е. Гіденс; [Пер. з англ.]. - К.: Альтерпрес, 2004. - 100 с.
9. Дем'яненко Н. М. Європейський регіон вищої освіти: пріоритети розвитку університету / Н. М. Дем'яненко // Вісник Черкаського націонал, ун-ту ім. Б. Хмельницького. - Серія педагогічні науки. - 2008. Вип. 125.- С. 3 -8 .

10. Захарова Е. Н. Гисина О. Г. Особенности формирования конкурентноспособности вуза как субъекта рынка образовательных структур // Бизнес в законе. 2013. № 2. С. 185-188.
11. Зеленська Л. Д. Світовий досвід становлення університетської автономії й самоврядування / Л. Д. Зеленська // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. - 2008. - № 3. - С. 69-71.
12. Игнатов Игорь Игоревич Эволюция американской университетской системы
13. Ільницький Д.О. Генезис дослідницької університетів США: у пошуках моделі// Актуальні проблеми економіки №3 (129)
14. Ільницький Д.О. Університети в глобальній економіці знань: інтелектуальний капітал // Глобальні та національні проблеми економіки. С. 87-94. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/2-2014/18.pdf>.
15. Кремень В. Філософія освіти ХХІ ст. // Персонал. 2003. № 1. С. 4-18.
16. Кузьменко О. М. Місія та завдання дослідницьких університетів та університетів світового класу// Освітологічний дискурс, 2014, № 4 (8).
17. Кузьменко О. М. Трансформація ідеї університету : від першого історичного типу до першої кризи // Філософія неперервної професійної освіти. Частина І. Випуск 3-4, 2014. С. 11-16.
18. Курбатов С.В. Історична генеза теоретичного дискурсу університету// Теорія і практика управління соціальними системами 4'2013
19. Курбатов Сергій. Причини виникнення та специфіка перших європейських університетів// Людинознавчі студії. Випуск 26. Філософія
20. Линовицька Олеся Академічні свободи та університетська автономія// Вища освіта України, №3 С.27030
21. Мартіросян Л.А Сучасний підхід до проблеми виникнення університету як соціокультурного феномену / L. Martirosian // Knowledge. Education. Low. Management. Nauka. Oświata. Prawo. Zarządzanie. – 2018. – № 1 (21). – Р. 167–176
22. Мартіросян Л.А., Гусак Л.Є. Концепт автономії університету в контексті глобалізаційних процесів: історичний аспект./ Л.Є. Гусак, Л.А Мартіросян Л.А// Научен вектор на Балканите. 2020. Том 4. № 1 (7). С. 17–22.
23. Многоликая глобализация: Культурное разнообразие в современном мире. Под ред. П. Бергера, С. Хантингтона. Пер. с англ. В. В. Сапова. Под ред. М. М. Лебедевой. М.: Аспект Пресс, 2004. 379 с.
24. Неретина Е. А. Этапы становления и особенности развития исследовательских университетов// история образования №2, 2014
25. Ржевська А. В. Сутність і головні характеристики сучасного західноєвропейського університету А. В. Ржевська. - Режим доступу: www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Npdntu_pps/2010_7/rjevskaj.pdf.
26. Рижак Л. Євроінтеграція вищої освіти України: аксіологічний вимір / Л. Рижак // Вісник Львівського національного університету імені Івана Франка. - Філософські науки. - 2008. - Вип. 11. - С. 27-37.
27. Сапрыкин Д.Л. Концепция образования и науки в «Идее университета» Джона Генри Ньюмана
28. Сазик Володимир. Сучасні моделі дослідницьких університетів: витоки, стратегії розвитку та перспективи розбудови в Україні
29. Сінкевич Є. Г. До проблеми запровадження університетської автономії: вітчизняний та зарубіжний досвід / Є.Г. Сінкевич // Наук, праці Чорномор. держ. ун-ту ім. Петра Могили. - 2009. - Історія. - Вип. 91. - С. 60-163.
30. Скотна Н. Сутність глобалізації та її вплив на розвиток вищої освіти в Україні // Людинознавчі студії. 2013. Випуск 28. Філософія. С. 4-15.
31. Тлостанова М.В. Судьба университета в эпоху глобализации // Знание. Понимание. Умение. – № 3, 2005. – С. 180 – 185.

32. Трапицын С. Ю. Роль и место университетов в экономике знаний//Universum: Вестник Герценовского университета. 3–4/2014
33. Ясперс К. Идея университета. пер. с нем. Т. В. Тягуновой; ред. перевода О. Н. Шпарага. Под общ. ред. М. А. Гусаковского. Минск: БГУ, 2006. 159 с.

Література додаткова

1. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество: Пер. с англ. М.: Academia, 2004. 944с. («The Coming of Post-Industrial Society», 1973).
2. Бок Д. Университеты в условиях рынка. Коммерциализация высшего образования; пер. с англ. С. Крапа. М.: Изд. дом Высшей школы экономики, 2012. 222 с.
3. Джамиль Салми. Создание университетов мирового класса Издательство «Весь Мир» Москва 2009
4. Дослідницькі університети: світовий досвід та перспективи розвитку в Україні Монографія. За загальною редакцією А. Ф. Павленка, Л. Л. Антонюк. К.: КНЕУ, 2014 334с.
5. Кларк Б. Р. Создание предпринимательских университетов: организационные направления трансформации. Пер. с англ. А. Смирнова. М.: Изд. дом Гос. ун-та - Высшей школы экономики, 2011. 240 с.
6. Козубовська І.В., Стойка О.Я, Сідун Л.Ю. Історико–педагогічні аспекти розвитку вищої освіти в США (кінець ХХ початок ХХІ століття): [монографія] / І.В.Козубовська, О.Я.Стойка, Л.Ю.Сідун. – Ужгород: Видавництво ПП «АУТДОР-ШАРК», 2015 р. – 186 с.
7. Ле Гофф Жак. Интеллектуалы в Средние века. – СПб. : Изд-во С.-Петерб. ун-та, 2003. – 160 с.
8. Мельник Дара. Что происходит в мировом высшем образовании// Трансформирующиеся университеты. Центр трансформации образования Московской школы управления СКОЛКОВО, 2019
9. Ньюмен Дж. Г. Идея университета. Пер. с англ. С. Б. Бенедиктова. Под общ. ред. М. А. Гусаковского. Минск : БГУ, 2006. 208 с.
10. Суворов Н.С. Средневековые университеты/Н. Суворов. – М.: типолиторг.т=ва И.Н. Кушнарева и К. 1898. – VII, 245с.